

Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych

Stanowisko

Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych¹ z dnia 14 czerwca 2021 r.

w sprawie: **opinii do projektu ustawy o ochotniczej straży pożarnej**

Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych negatywnie opiniuje zmiany zaproponowane w projekcie ustawy o ochotniczej straży pożarnej.

Uwagi i propozycje do projektu ustawy

OPOS pozytywnie przyjął zapowiedź zmiany stanowiska Rządu RP dotyczącą dodatków do emerytur i rent dla strażaków ochotników zawartą w projekcie ustawy o ochotniczej straży pożarnej. W zakresie powstania projektu ustawy o ochotniczej straży pożarnej, proponujemy jednak, aby MSWiA albo opracowało nowy projekt, który powstałby zgodnie z art. 21a ustawy o ochronie przeciwpożarowej, w oparciu o opinie jednostek, które spełniają kluczową rolę w systemie, od których zależy bezpieczeństwo obywateli, albo powróciło do kompromisowych regulacji zgłoszonych w 2017 r., jako obywatelski projekt poparty ponad 200 tys. podpisów.

Art. 21a. ustawy o ochronie przeciwpożarowej stanowi, że „*Organy administracji rządowej są obowiązane zasięgać opinii ogólnokrajowych organizacji zrzeszających strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej o projektach ustaw i rozporządzeń dotyczących ochrony przeciwpożarowej*”.

Przedstawiony projekt opracowany przez PSP nie spełnia potrzeb w zakresie ochrony p-poż, ani w zakresie usprawnienia organizacji, ani w zakresie działania OSP - nie podnosi zatem

¹ Stanowisko OPOS zostało przyjęte przez następujące organizacje-sygnatariuszy Porozumienia: Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządów Terytorialnych, Stowarzyszenie Gmin Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski, Śląski Związek Gmin i Powiatów, Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego, Związek Gmin Pomorskich, Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich.

bezpieczeństwa obywateli. Nie spełnia też oczekiwań licznych strażaków ochotników: nie zespala członków OSP, rozmontowuje dobrze działający dzisiaj krajowy system ratowniczo-gaśniczy. Przygotowany projekt nie rozwiązuje także największego problemu dzisiejszej OSP, jakim jest często brak nowych członków chętnych do działań ratowniczo-gaśniczych.

Całkowite pominięcie w projekcie oraz jego opracowaniu ZOSP RP zrzeszającego wszystkie OSP i reprezentującego OSP wobec organów administracji jest wyraźnym przejawem złej woli projektodawcy wobec ogólnopolskiej społecznej strażackiej, organizacji mającej stuletnie doświadczenie w działalności. OPOS zwraca uwagę, że Związek jest jednostką działającą na rzecz szeroko rozumianej ochrony przeciwpożarowej oraz, że Komendant Główny PSP zobowiązany jest na podstawie art. 10 ust. 1 pkt. 10, ustawy o Państwowej Straży Pożarnej do współdziałania z Zarządem Głównym Związku. Trudno nie odnieść wrażenia, że Państwowa Straż Pożarna dąży do zmonopolizowania strażackiej służby poprzez eliminację z niej Związku i coraz większy nadzór nad zrzeszonymi w nim OSP.

Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych nie odnosi się do spraw szczególnych, do których uwagi zgłosił ZG ZOSPRP w wyniku szerokich konsultacji społecznych. Zgłaszamy uwagi ogólne:

– Proponujemy zmianę preambuły ustawy na:

Sejm ustawodawczy RP doceniając społeczną służbę strażacką pełnioną przez ponad 16 tysięcy OSP i kilkaset tysięcy strażaków ochotników składa im wyrazy szacunku i podziękowania. Wyrazy te kierujemy także do Związku OSP RP zrzeszającego wszystkie OSP i obchodzącego w tym roku 100-lecie swego powstania. Niech wpisana na strażackich sztandarach misja „Bogu na chwałę ludziom na ratunek” będzie dla Was zawsze najwyższą wartością.

– Przepisy ogólne

W zaproponowanym projekcie wprowadzono pojęcia gotowości i zdolności operacyjnej z gwarancją organizacyjną i formalno-prawną zapewniającą możliwość zadysponowania do działań. Brak wyjaśnienia tych pojęć oraz niewskazanie podmiotu do tego zobowiązanego stawia pod tym zapisem wiele domysłów i interpretacji.

– Przepisy wykonawcze

Projekt zawiera dużo delegacji dla Ministra Spraw Wewnętrznych do wydania rozporządzeń, które mogą być niekorzystne zarówno dla OSP jak samorządów i Związku. Wobec braku tych rozporządzeń wnioskujemy o ścisłą współpracę w ich późniejszym tworzeniu pomiędzy MSWiA, KG PSP, a Związkiem OSP RP.

– Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze OSP

Pododdziały ratowniczo-gaśnicze już istnieją w OSP w postaci Jednostek Operacyjno-Technicznych zapisanych we wszystkich statutach OSP. Wytyczne ZG Związku dotyczące JOT określają także warunki kategoryzacji sprzętowej i zadaniowej JOT oraz wzorcowe regulaminy. Zastąpienie Jednostek Operacyjno-Technicznych - Jednostkami Ratowniczo-Gaśniczymi wprowadzi konieczność zmian statutów OSP oraz niepotrzebny bałagan organizacyjny i mylenie JRG OSP z JRG PSP m.in. w środkach przekazu. Ponadto należy podkreślić, że każda OSP, jako stowarzyszenie decyduje samodzielnie na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 o określeniu swoich celów, programów oraz struktury organizacyjnej i nie można pozbawić jej tego uprawnienia poprzez wywieranie presji stawianymi warunkami.

– Problem: samorząd i OSP

Oslabienie wpływu przy większym obciążeniu finansowym. Także nowe pojęcia: ratownik OSP, akcja ratownicza, zatwierdzanie struktur przez gminę. Podział OSP na te z JRG i bez JRG oraz podział członków OSP na ratowników i „nie ratowników” poprzez zróżnicowanie, a nawet pozbawienie istotnych świadczeń doprowadzi do konfliktów i naruszenia tak ważnego w OSP współdziałania i więzi osobowych.

– Odnaczenie Św. Floriana

Kryteria osobowe i wnioski – Św. Florian nie był strażakiem ratownikiem, jest tylko patronem i to nie wszędzie. To jest zdeprecjonowanie Złotego Znaku Związku. Potrzebne jest odznaczenie „za dzielność” – dla ratowników. Jeżeli ma być to odznaczenie szczególne rangi „krzyża” – „orderu”, to powinno dotyczyć tylko bardzo wyjątkowych zasług i także dla działaczy.

Generalnie projekt ustawy osłabia społeczną strażacką służbę, a zarazem krajowy system ratowniczy i lokalne systemy samorządowe, które stanowią kluczową rolę w systemie. Od odległości od miejsca zdarzenia, od szybkości reakcji zależy bezpieczeństwo obywateli.

Projekt deprecjonuje też Związek, który jest reprezentantem OSP i pozbawia możliwości obrony interesów OSP wobec organów władzy i administracji. W 1950 roku państwo zlikwidowało Związek, a w 2021 r. chce go ubezwłasnowolnić.

Biorąc pod uwagę powyższe Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych negatywnie opiniuje zmiany zaproponowane w projekcie ustawy o ochotniczej straży pożarnej i proponuje opracowanie nowego projektu, który powstałby w oparciu o opinie jednostek, które spełniają kluczową rolę w systemie.

Śląski Związek Gmin i Powiatów

Piotr Kuczera
Przewodniczący Związku